

Buizenpost

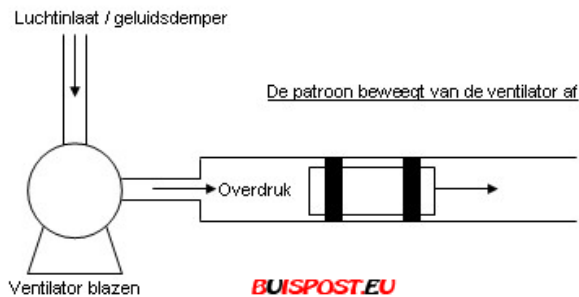
Buizenpost in wereldsteden

De term "buizenpost zegt u waarschijnlijk niet zo veel, aangezien deze vorm van postvervoer in Nederland nooit is gebruikt. In veel grote steden in West-Europa zoals Londen, Parijs, Wenen, Rome, Berlijn en Praag is deze bijzondere wijze van postvervoer wel in praktijk gebracht.

Post door een buis

Het basis idee van de buizenpost, of buispost, is simpel. Stop de post in een koker en pers deze cilinder door een buis naar de bestemming. De basis van de aandrijvende kracht is luchtdruk of pneumatiek. Het principe van de luchtdruk voert terug tot het jaar 100 voor Christus, Heron van Alexandrië.

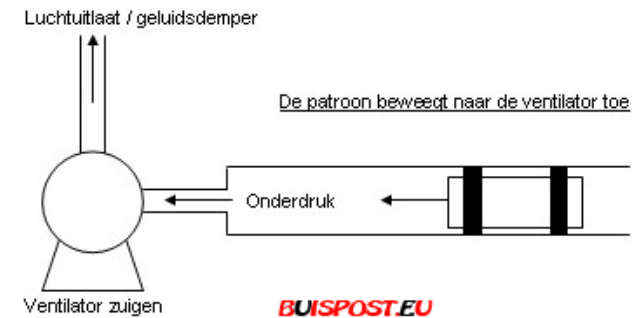
Denk eens aan een warme zomerdag, lekker op een terrasje met een koud glas drinken en een rietje... Door aan het rietje te zuigen, creëer je in het rietje een onderdruk. De vloeistof in het glas zal door deze onderdruk worden opgezogen naar je mond. Blaas je voorzichtig in het rietje zal het vloeistofpeil in het rietje weer zakken en terugstromen in het glas. Dit is het werkingsprincipe van luchtdruk of pneumatiek. Rond 1800 gebruikte de Schotse ingenieur William Murdoch dit principe voor zijn uitvinding; Buizenpost. Een buispatroon past, door middel van manchetten, precies in een

transportbuis. Sluiten we het eind van de transportbuis aan op een ventilator en laten we deze vervolgens blazen dan zal er in de buis een

overdruk ontstaan. De buispatroon zal door deze overdruk van de ventilator af gaan bewegen.

Laten we ventilator daarentegen zuigen dan ontstaat er een onderdruk in de transportbuis waardoor de buispatroon zich in de richting van de ventilator zal gaan bewegen.

Op deze wijze beweegt een buispatroon zich door de transportbuizen. In het basisstation (Buizenpostkantoor) bevindt zich per transportbuis een buisschakelaar die detecteert de buispatroon en geeft een seintje aan de buispostbesturing dat deze de ventilator kan uitschakelen.

Industriële revolutie

De Pneumatic Despatch Company wordt in 1859 in Londen opgericht na enkele geslaagde proef-nemingen van het versturen van post via een speciaal daartoe aangelegd netwerk van pijpen. Deze was 3 meter in doorsnee en wagons met zakken post werden van Eversholt Street naar Euston Station verstuurd en vice versa.

De uitvinding van de stoommachine met toepassingen in allerlei soorten van vervoer en machinerieën zorgt voor een 'Industriële' revolutie. De wereld begint te veranderen en steden groeien als gevolg van de voorspoed en veranderende economische omstandigheden. Straten raken overvol en buizenpost wordt gezien als de oplossing om post toch snel te blijven bezorgen. In de meeste steden vormde de beurs het voornaamste station in het netwerk van transportbuizen. Blijkbaar had men hier het meeste profijt van snelle bezorging.

Historisch ontwikkeling van buizenpost in diverse steden:

- 1853: koppeling van de London Stock Exchange met de belangrijkste telegraaf station van de stad (een afstand van 220 yards)
- 1865: in Berlijn (tot 1976), de Rohrpost, een systeem 400 kilometers in de totale lengte op haar hoogtepunt in 1940

Rohrpost 1 Buizenpost
(Rohrpost) Duitsland

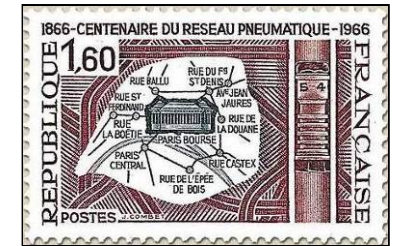
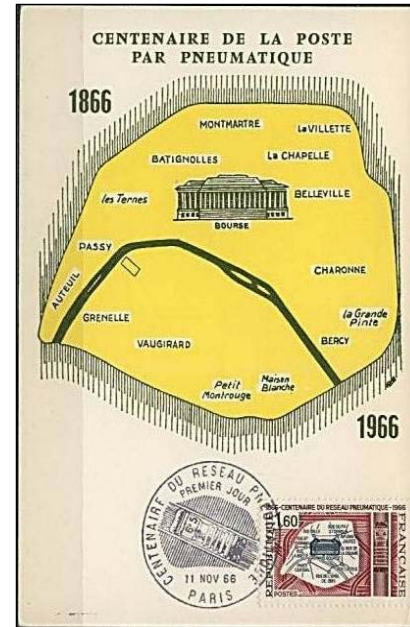

Aanduiding
'Pneumatique' op
Franse brief

- 1866: in Parijs (tot 1984, 467 kilometers in de totale lengte van 1934)
- 1875: in Wenen (tot 1956)
- 1887: in Praag (tot 2002 als gevolg van overstromingen), de Praagse pneumatische post,
- 1897: in New York City (tot 1953)
- andere steden: München, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Hamburg, Rome, Napels, Milaan, Marseille, Melbourne, Boston, Philadelphia, Chicago, St. Louis

Hoge snelheden

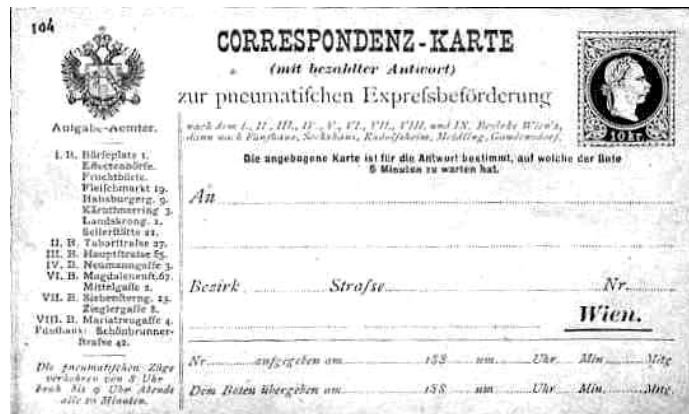
Ondergronds konden behoorlijke snelheden bereikt worden. In Parijs legden de door perslucht voortgedreven kokers zelfs zeventig kilometer per uur af. Frankrijk gaf in 1966 een bijzondere postzegel uit ter gelegenheid van het honderdjarige bestaan van de buizenpost. Het beursgebouw dat centraal binnen het netwerk is afgebeeld zou nog tot 1984 per buis bereikbaar blijven.

In Italië werden tussen 1913 en 1945 diverse postzegels uitgegeven speciaal voor buizenpost.

Post(waarde)stukken uit enkele andere landen (resp. Oostenrijk, Wenen, en Italië)

Italië: gebruikte pneu kaart